

Stappenplan

Stap 1 Het management als basis

De directie van uw bedrijf moet achter de verbeterslag staan en bereid zijn financiële en praktische middelen hiervoor beschikbaar te stellen. Ook moet er voldoende vertrouwen en openheid bestaan tussen leidinggevend en werknemers om een verbeterslag te kunnen doorvoeren. Uw directie kan eventuele weerstand bij medewerkers positief spiegelen en continu aandacht besteden aan veiligheid binnen het bedrijf. Bijvoorbeeld door de voortgang van veiligheidsverbetering te monitoren en door alle medewerkers op hun verantwoordelijkheden aan te spreken. De directie geeft zichtbaar het goede voorbeeld op de werkvloer, is aanwezig bij relevante gelegenheden en ondersteunt de veiligheidscoördinator.

Stap 2 Benoem een veiligheidscoördinator als motor

Benoem een creatieve, actieve en vasthoudende coördinator (een veiligheidskundige, een Kwaliteit, Arbo en Milieu (KAM)-coördinator of andere arbofunctionaris) en ondersteun deze met voldoende medewerkers om als drijvende kracht voor de verbeteringen op te kunnen treden.

Stap 3 Stel een projectteam samen

Een projectteam, klankbordgroep of stuurgroep van relevante managers, OR-leden of andere uitvoerenden op veiligheidsgebied geeft sturing aan de veranderingen, stelt prioriteiten, spreekt thema's af en creëert draagvlak onder medewerkers. De samenstelling van deze groep is afhankelijk van waar de veiligheidsproblemen en -oplossingen liggen, hoe de verhoudingen in het bedrijf zijn en waar de mensen met ideeën te vinden zijn. Als potentiële leden nog onvoldoende zijn opgeleid in Veiligheid, Gezondheid, Welzijn en Milieu (VGWM) om aan deze groep deel te nemen, is aanvullende training noodzakelijk.

Stap 4 Analyseer en verdeel uw risico's

Maak een analyse van de huidige stand van zaken binnen uw bedrijf en neem de meest voor de hand liggende veiligheidsrisico's op in een veiligheidsmanagementsysteem (VMS). Welke veiligheidsrisico's beheerst u onvoldoende? Welke structurele onderdelen van een VMS zijn nog niet aanwezig? Welke processen in het VMS werken niet afdoende? Welke belemmeringen in de veiligheidscultuur van uw bedrijf voorkomen dat uw veiligheidsprestaties verbeteren?

Verdeel de vastgestelde risico's in behapbare delen. Breng deze onder binnen veiligheidsthema's en laat de projectgroep hierin prioriteiten stellen. Laat werkgroepen de thema's uitwerken en verbeterplannen maken. Zo worden zij eigenaar van deze projecten. De directie toetst de plannen en neemt passende maatregelen.

Stap 5 Moedig risicomeldingen aan

Ontwikkel een systematiek om gevaarlijke situaties aan te melden en waarmee de status van de afspraken hierover kan worden gevolgd. Dit is een aanvulling op de melding van letsels, schade en verzuim. Laat leidinggevend gevaarlijke situaties verbeteren, gesteund door de veiligheidscoördinator. Zorg dat de leidinggevend voldoende getraind zijn om effectieve maatregelen voor veiligheid te kunnen initiëren. Geef aan, bijvoorbeeld met KPI's (kritische prestatie indicatoren), welke verwachtingen u heeft van het omgaan met de meldingen en het tijdig oplossen ervan. Moedig meldingen (gedoseerd) aan en faciliteer dit, bijvoorbeeld door foto's beschikbaar te stellen, gebruikersvriendelijke (elektronische) invoer en een snelle terugkoppeling naar de melder.

Stap 6 Wissel regelmatig van thema

Houd de aandacht van medewerkers vast door regelmatig te wisselen van veiligheidsthema (bijvoorbeeld machine veiligheid, aanrijdgevaar, vallende mensen en vallende voorwerpen). Doseer informatie zorgvuldig om het meldingssysteem niet te overladen. Communiceer over veiligheidsverbeteringen om medewerkers die gevaarlijke situaties melden, gemotiveerd te houden. Zorg ervoor dat veiligheid in elk werkoverleg binnen uw bedrijf op de agenda staat.

Stap 7 Inspecteer en observeer

Het risicomeldingsstelsel kunt u ondersteunen door inspectierondes, risico-inventarisaties en -evaluaties (RI&E) en observatierondes, waarmee u ongewenste situaties en gedrag kunt constateren, melden en oplossen. Het is belangrijk dit samen met het projectteam te doen.

Stap 8 Spreek medewerkers aan

Als uw bedrijf daar rijp voor is, kunt u een systeem van gedragsobservatierondes invoeren. Laat leidinggevendenden hierbij medewerkers aanspreken op goed en slecht gedrag en creëer gelegenheid om te praten over veilig werken. Zorg ervoor dat medewerkers en leidinggevendenden getraind en gecoacht worden in het voeren van feedback gesprekken en dat positieve terugkoppeling net zo vaak gebeurt als negatieve. Dit systeem werkt alleen, als er voldoende vertrouwen is tussen medewerkers en leidinggevendenden en door het realiseren van technische verbeteringen als gevolg van gevaarlijke situatie meldingen.

Stap 9 Weiger onveilig werk

Geef werknemers de mogelijkheid om, voordat ze met een taak beginnen, een eenvoudige veiligheidscheck (items uit de RI&E) uit te voeren. Als blijkt dat de arbeidsomstandigheden onvoldoende veilig zijn, mogen zij weigeren het werk uit te voeren. Zorg voor een snelle oplossing van zulke problemen en/of goede afspraken.

Stap 10 Meet uw succes

Ontwikkel criteria om het succes te meten van uw activiteiten, zowel van input (trainingen gegeven, werkoverleg gehouden) als tussenproducten (verandering in gedrag, rapporten gemaakt, problemen opgelost) als output (letsels, verzuim, schade). Gebruik de uitkomsten voor sturing van de verbeteringen, om managers en regulerende instanties te overtuigen. Laat medewerkers delen in de successen, door ze hierover te informeren tijdens het werkoverleg.

Stap 11 Houd veiligheidszorg levendig

Houd via publiciteit, afwisseling van thema's, KPI's en creatieve samenwerking de zorg voor veiligheid in uw bedrijf levendig, uitdagend en prikkelend. Ondersteun alle inspanningen met de nodige training, systematische informatie en makkelijk toegankelijke procedures.

Stap 12 Verbeter continu

Zorg ervoor dat topmanagement de lijn en staf voortdurend aanspreekt op de KPI's en de voortgang van de verbeterlagen. Wanneer werknemers en leidinggevendenden continu veiligheidsverbeteringen identificeren en uitvoeren, werkt u aan een veilig bedrijf.